

Frederik Bojer Bové: Systembryder – forbløffende portræt af et fortabt barn

Publiceret 07/09/2020 i [Film/Kultur](#) af [Frederik Bojer Bové](#)

FILM // ANMELDELSE – *Systembryder* er en utrolig filmisk præstation i bogstaveligste forstand. Det er svært at tro man på forsvarlig vis har kunnet skabe et så kompromisløst og indfølt portræt af et voldeligt og manisk barn. Men det er lykkedes for instruktør Nora Fingscheidt og den unge hovedrolleindehaver Helena Zengel, og resultatet er den bedste tyske debutfilm i mange år.



Nora Fingscheidts fiktions-debut *Systembryder* ryddede tidligere i år bordet ved den største tyske prisuddeling. Hele otte priser blev det til, herunder Bedste Film, Bedste Instruktion, Bedste Manuskript og Bedste Mandlige og Kvindelige Hovedrolle.

Hvordan gør man det her? Hvordan får man små børn til at lave en scene, hvor den ene brækker næsen på den anden?

Det er helt fortjent, for *Systembryder* er en helt unik og rystende oplevelse.

Formidabelt filmtrick

En 'systembryder' er åbenbart et barn, der er så meget ude af kontrol, at systemet ikke kan håndtere det. Hverken social-medarbejdere, medicinering eller noget som helst andet kan få kontrol over dem.

Den ni-årige pige Benni er et sådant barn. Dybt traumatiseret, på et tidspunkt givet anti-skizofreni-medicin, voldelig og manisk. Vi følger hende sådan set bare fra institution til institution, mens hun konstant ødelægger alt omkring sig.

Der er forbløffende meget blod i den her film, der egentlig handler om små børn.

Sidste år var unge Helena Zengel, der spiller Benni, storfavorit til at vinde Sølvbjørnen for Bedste Skuespillerinde, men i stedet fik filmen den eftertragtede Alfred Bauer-pris for kunstnerisk fornyelse.

Og det er også passende, for figuren Benni er et teknisk/kunstnerisk filmtrick af formidable dimensioner, lavet i samarbejde mellem instruktør og skuespiller.

Det er nærmest uforståeligt lavet. Hvordan gør man det her? Hvordan får man små børn til at lave en scene, hvor den ene brækker næsen på den anden?

Hvordan undgår man, at så unge skuespillere tager skade af at skulle spille noget, der er så mørkt, så ondt og så voldsomt?

Hvordan filmer man en lille pige, der løber over en motorvej og kun lige når rabatten, inden en bil brager forbi?

Hvordan undgår man, at så unge skuespillere tager skade af at skulle spille noget, der er så mørkt, så ondt og så voldsomt?

Det kan man måske sige, man traditionelt har gjort ved bare ikke at tage hensyn til børnene, men Benni har omvendt et lys, et smil og en fortrolighed i sine gode perioder, så det har ikke kunnet virke bare at behandle Zengel dårligt.

Æstetisk blik ind i barnets sind

Det er dog ikke bare figuren Benni, der bærer filmen. Der er også et konstant omskifteligt kamera, der til tider render lige i hælene på Benni, til tider bare hænger i en skov. Eller bliver på Benni når hun igen er spændt fast og tvangsmedicineret. Og et soundtrack, der ikke består af deprimeret klaver-musik, som måske ville have været passende til så trist en fortælling, men som i stedet pumper frem med tromme-tunge jazz-passager.

Det er fuldstændig uløselige mentale problemer, der rammer så meget hårdere, når det er et lille barn, der kæmper med dem.

Systembryder skildrer ikke bare en trist historie om et utilpasset barn. Den lukker os ind i barnets sind, fyldt med traumer, vold, men også en utrolig energi. Det minder mig en smule om Sean Bakers *The Florida Project*, omend Fingscheidt ikke helt har Bakers visuelle sans.

Men Fingscheidt lader til at have en forståelse for barnepsykologi og socialvæsenet; hun har åbenbart tidligere lavet dokumentar om det samme emne.

Hun har også en vilje til at gå planken ud, der hvor det ikke længere bare er børneproblemer, men fuldstændig uløselige mentale problemer, der rammer så meget hårdere, når det er et lille barn, der kæmper med dem. Og så har hun helt klart et talent for at lave helt unikke børnekarakterer.

Det er med andre ord end ret stor debut. Og forhåbentlig starten på et par store karrierer for både instruktør og hovedrolleindehaver.

LÆS FLERE ANMELDELSER OG ARTIKLER OM FILM [FRA POV'S FILMREDAKTØR HER](#)

Originaludgaven af denne anmeldelse blev bragt, da Systembryder havde verdenspremiere i Berlin.

Systembryder
120 min
Angel Film

Fotocredit: Angel Film

- [FREDERIK BOJER BOVÉ](#)
- [SENESTE ARTIKLER](#)

Frederik Bojer Bové (født 1.12 1986) er cand.mag. i Moderne Kultur og Kulturformidling og BA i Historie. Han blogger om film på kronoper.dk, er dansk redaktør på tidsskriftet Cinema Scandinavia og har været programlægger på Copenhagen Architecture Festival.